

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРИНЧЕНКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ «УНІВЕРСУМ»

Циклова комісія музики і хореографії

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

М Олексій ЖИЛЬЦОВ

«09» 09 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПОСТАНОВКА ГОЛОСУ

для студентів
II курсу

спеціальності

014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво)

освітньої програми

Середня освіта (Музичне мистецтво)

освітньо-кваліфікаційного ступеня

фаховий молодший бакалавр

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРИНЧЕНКА	
Ідентифікаційний код 02136554	
Начальник відділу моніторингу якості освіти	
Програма №	<i>1052/21</i>
<i>Силь</i> (підпис)	(прізвище, ініціал)
«	» 20 <i>21</i> р.

Київ - 2021

Розробник:

Голян Христина В'ячеславівна, викладач циклової комісії музики і хореографії Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладачі:

Голян Христина В'ячеславівна, Кравченко Світлана Станіславівна, Косінська Наталія Леонідівна - викладачі циклової комісії музики і хореографії Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії музики і хореографії

Протокол від «28» серпня 2021 р. № 1

Голова циклової комісії музики і хореографії Романова Тетяна РОМАНОВА

Робочу програму перевірено

«01» вересня 2021 р.

Заступник директора з навчально-методичної роботи Гейхман Зоя ГЕЙХМАН

Заступник директора з навчальної роботи Карлінська Яніна КАРЛІНСЬКА

Проголосовано:

На 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол №__.

На 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол №__.

На 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол №__.

На 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол №__.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формою навчання	
	Денна	
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	Українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	4,5 / 135	
Курс	2	
Семестр	3	4
Кількість змістових модулів з розподілом:	1	1
Обсяг кредитів	0,5	0,5
Обсяг годин, в тому числі:	15	15
Аудиторні	12	11
Підготовка і складання сем. контролю	3	4
Самостійна робота	-	-
Форма семестрового контролю		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Постановка голосу» є підготовка висококваліфікованих фахівців в сфері вокалу, які мають розвинений вокальний слух, володіють основами вокальної методики, вокальними навичками, що дозволить їм повною мірою реалізуватися в майбутній практичній діяльності в закладах дошкільної та загальної середньої освіти.

Завдання курсу:

- ознайомлення студентів з фаховими вимогами навчання у класі сольного співу;
- формування у студентів загальних та фахових компетентностей на кращих зразках української і зарубіжної вокальної музики;
- естетичне виховання студентів засобами вокального мистецтва;
- розвиток професійної вокальної техніки;
- формування умінь та навичок на основі принципів вокальної методології;
- розвиток музичної пам'яті, творчого мислення;
- опанування студентами академічної манери співу та інтерпретаційних умінь у процесі роботи над вокальними вправами, вокалізами й вокально-художніми творами;
- накопичення музичного репертуару для проведення різних форм навчальної та позакласної діяльності в закладах дошкільної та загальної середньої освіти, культурно-освітніх установах;
- розвиток вокально-технічних і художньо-виконавських можливостей студентів в системі свідомого володіння голосом;
- забезпечення професійної підготовки студентів до вокальної роботи в школі;
- формування у студентів навичок самостійної роботи над вокально-технічним матеріалом, навчальним і концертним репертуаром;
- опанування навичок вокально - сценічної діяльності;
- розкриття творчого потенціалу кожного студента;
- формування індивідуальної вокально-виконавської манери майбутнього співака;
- створення умов для реалізації творчих здібностей;
- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;
- засвоєння основних методик формування, розвитку і охорони співацького голосу.

Дисципліна «Постановка голосу», як обов'язкова компонента освітньої програми, забезпечує оволодіння студентами загальними та фаховими компетентностями і досягнення ними програмних результатів навчання за відповідною освітньо-професійною програмою:

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компетентності
	<i>Загальні компетентності</i>	
ЗК 3	Збереження національних духовних традицій; розуміння значущості історичного досвіду людства; наявність ціннісно-орієнтаційної позиції.	1-12(мод.1), 1-12(мод.2)
ЗК 4	Спроможність самостійно проводити пізнавальну діяльність, здатність до самоорганізації та саморозвитку.	1,5 (мод.1), 3,7 (мод.2)
ЗК 5	Здатність до спілкування українською та іноземною мовами у професійному середовищі, дотримання етики ділового спілкування; виявлення загальнокультурної ерудиції.	1-12(мод.1), 1-12(мод.2)
	<i>Фахові компетентності</i>	
ФК 5	Здатність застосовувати інструментально-виконавські вміння у навчальній, педагогічній та концертно-виконавській діяльності. Володіння методами роботи над творами різного жанру та стилю. Здатність до ансамблевої гри, спроможність поєднувати акомпаніаторські навички зі співом та елементами диригентської техніки.	1-12 (мод.1)
ФК 6	Спроможність застосовувати сформовані вокально-виконавські вміння та навички у навчальній та концертно-виконавській діяльності; демонструвати володіння вокально-педагогічним репертуаром, спроможність самостійно його добирати.	1-12 (мод.1)
ФК 7	Володіння навичками хорового співу, хорового диригування, аналізу та читання хорових партитур; знання різножанрового хорового репертуару, методів роботи над хоровими творами, методикою роботи з хоровими колективами.	1-12 (мод.1)
ФК 9	Спроможність проводити різноманітні культурно-мистецькі заходи, спрямовані на відродження української духовності.	12 (мод.1)
ФК 10	Спроможність формувати високі морально-етичні якості особистості, розвивати художньо-естетичний смак, збагачувати інтелектуальний, творчий, культурний потенціал.	12 (мод.1)
	<i>Предметні компетентності</i>	
	Володіння співочим голосом, співацьким диханням, культурою звуку, манерою співу.	9,10,11 (мод.1)
	Знання будови гортані та її роботи під час співу, а також положення звукоутворюючих органів під час співу.	5,6 (мод.2)
	Усвідомлювання мистецтва виконання (співацької постави, точності інтонації, артикуляції та чіткої дикції: рівне звучання голосних та активна вимова приголосних звуків, відчуття ритму, темпу та динаміки).	3,4,5 (мод.1)
	Використання прийомів вокальної техніки, формування високої співочої позиції, кантиленного співу, здатність керувати співацькою фонацією.	2,10,12 (мод.1)

3. Результати навчання за дисципліною

Вивчення навчальної дисципліни передбачає досягнення наступних результатів:

- вміти творчо вирішувати нестандартні завдання в професійній діяльності (ПРН 3);
- інтегрувати складні професійні уміння гри на музичних інструментах, співу, диригування, музичного сприймання, запам'ятовування та інтерпретації музичних творів, артистизм, виконавську надійність (ПРН 12);
- використовувати професійно-профільовані знання, уміння і навички в галузі професійної діяльності (ПРН 13);
- виявляти здатність до професійного лідерства, розкриття особистісного творчого потенціалу та самореалізації в професійній діяльності (ПРН 17);
- популяризувати музичне мистецтво в процесі різноманітної художньо-просвітницької діяльності (ПРН 18);
- вміти користуватися співочим диханням;
- оволодіти основними елементами правильного звукоутворення та звуковедення;
- володіти вмінням співу у високій вокальній позиції;
- в достатньому обсязі володіти співацьким голосом;
- вміти аналізувати вокальні твори;
- визначати жанр, характер твору, засоби музичної виразності, форму музичного твору;
- реалізовувати навчальні програми базових курсів у різних освітніх установах;
- добирати методичні прийоми для розвитку вокального виконавства та музичної творчості.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематика змістовних модулів	Всього годин	Види занять. Розподіл годин			
		Практичні заняття	Індивідуальні заняття	Підготовка і складання сем. контролю	Контроль занять
Змістовий модуль III. Формування вокально-технічних навичок					
Тема 1. Співацька позиція звуку. Формування відчуття опори звуку.	1	1			
Тема 2. Відпрацювання високої співацької позиції звуку.	1	1			
Тема 3. Усвідомлення ролі музичного слуху у фонаційному процесі та функцій складових вокального слуху (звуківисотний, динамічний, тембровий, ритмічний).	1	1			
Тема 4,5. Формування високого головного звучання та розвиток вокального слуху під час виконання вправ, вокалізів, художніх вокальних творів.	2	2			
Тема 6. Ознайомлення з вокально-тілесною схемою.	1	1			
Тема 7. Фізіологічні механізми співацької опори. Вокально-тілесна схема.	1	1			
Тема 8. Формування і розвиток вокального слуху.	1	1			
Тема 9.10.11. Співацька опора. Формування поняття про співацьку опору. Складові співацької опори - опора звуку, опора дихання, опора мовлення.	3	3			
Тема 12. Продовження формування вокально-технічних навичок під час виконання вокальних творів.	4	1		3	
Разом	15	12		3	

Змістовий модуль IV. Положення та функції звукоутворюючих органів у процесі співу					
Тема 1.2. Формування відчуття головного та трудного резонування. Усвідомлення ролі головного та грудного резонаторів як індикаторів повноцінного звучання голосу.	2	2			
Тема 3. Оволодіння технікою високого імпедансу.	1	1			
Тема 4. Методи вирівнювання регістрів. Поняття регістрової будови співацького голосу.	1	1			
Тема 5,6. Відпрацювання відчуття резонансу у процесі виконання вокальних вправ, вокалізів, народних пісень та інших вокальних творів.	2	2			
Тема 7. Удосконалення роботи над високою позицією звучання.	1	1			
Тема 8. Об'єднана опора співацького звуку та дихання.	1	1			
Тема 9. Формування основ співацького дихання.	1	1			
Тема 10. Удосконалення звучання голосних протягом усього діапазону.	1	1			
Тема 11. Розвиток співацького діапазону.	5	1		4	
Разом	15	11		4	

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль III Формування вокально-технічних навичок.

Тема 1. Співацька позиція звуку.

Формування відчуття опори звуку.

Формування відчуття опори звуку. Відпрацювання високої співацької позиції звуку. Усвідомлення ролі музичного слуху у фонаційному процесі та функцій складових вокального слуху (звуковисотний, динамічний, тембровий, ритмічний).

Основні поняття: «позиція звуку»; «вокальний слух»; «вокально-тілесна схема»; «співацька опора»; «вокально-технічні навички».

Рекомендовані джерела:

Основні: 1; 2; 3; 8.

Додаткові: 1; 3.

Тема 2. Відпрацювання високої співацької позиції звуку.

Удосконалення роботи над високою позицією звучання. Засвоєння поняття об'єднана опора співацького звуку та дихання. Удосконалення звучання голосних протягом усього діапазону. Розвиток співацького діапазону.

Основні поняття: «позиція звуку»; «співацьке дихання»; «співацька опора»; «співацький діапазон».

Рекомендовані джерела:

Основні: 1; 2; 5; 7.

Додаткові: 2; 5.

Тема 3. Усвідомлення ролі музичного слуху у фонаційному процесі та функцій складових вокального слуху.

Усвідомлення функцій складових вокального слуху (звуковисотний, динамічний, тембровий, ритмічний). Формування високого головного звучання з розвитком вокального слуху під час виконання вправ, вокалізів, художніх вокальних творів. Вміння користуватися фізіологічними механізмами співацької опори звуку, дихання та мовлення.

Основні поняття: «музичний слух»; «вокальний слух»; «вокально-тілесна схема»; «співацька опора»; «вокально-технічні навички».

Рекомендовані джерела:

Основні: 1; 3; 4; 6.

Додаткові: 1; 2; 5.

Тема 4,5. Формування високого головного звучання та розвиток вокального слуху під час виконання вправ, вокалізів, художніх вокальних творів.

Висока співоча форманта. Забезпечення на всьому діапазоні голосу збереження головного резонування, з'єднаного в необхідній дозі з грудним резонуванням при активній роботі дихання. Відпрацювання високої позиції звуку, яка тісно пов'язана з інтенсивною вібрацією верхніх резонаторів, з вібраційними відчуттями у верхній частині обличчя. Розвиток вокального слуху та голосу під час виконання вправ, вокалізів, художніх вокальних творів.

Основні поняття: «висока співоча форманта»; «вокальний слух»; «висока позиція звуку»; «співацька опора»; «вокально-технічні навички».

Рекомендовані джерела:

Основні: 1; 3; 4; 5.

Додаткові: 1; 2; 4.

Тема 6. Ознайомлення з вокально-тілесною схемою.

Система органів дихання і фонації. Порожнини носа, рота, носоглотка, гортань, трахея, бронхи, легені, діафрагма та ін. м'язи дихання, голосові зв'язки, резонатори, розмовно-артикуляційний апарат та м'язна мускулатура. Здоровий спосіб життя, як запорука професійного звучання голосу. Фізичний стан, режим і харчування. Запобігання простудним і професійним захворюванням. Положення органів голосового апарату у момент співу і їх взаємозв'язок. Вокальні функції голосових складок. Правильна позиція ротової порожнини, язика і горла в процесі співу.

Основні поняття: «вокально-тілесна схема»; «вокальний апарат»; «гігієна голосу»; «хвороби голосу»; «вокально-технічні навички».

Рекомендовані джерела:

Основні: 1; 4; 5; 8.

Додаткові: 1; 2; 5.

Тема 7. Фізіологічні механізми співацької опори. Вокально-тілесна схема.

Вокально-тілесна схема. Формування і розвиток вокального слуху. Співацька опора. Формування поняття про співацьку опору. Складові співацької опори - опора звуку, опора дихання, опора мовлення. Продовження формування вокально-технічних навичок під час виконання вокальних творів.

Основні поняття: «вокально-тілесна схема»; «співацька опора».

Рекомендовані джерела:

Основні: 1; 4; 5; 8.

Додаткові: 1; 2; 5.

Тема 8. Формування і розвиток вокального слуху.

Формування вокального слуху завдяки розвитку вокальних навичок. Розвиток слухової уваги та самоконтролю, вокально-слухових уявлень співацького звуку та способів його досягнення. Забезпечення вокальної орфоепічної єдності артикуляційного апарату та звучання співацького голосу. Здатність людини чути, сприймати й аналізувати якість голосу, його темброве забарвлення, насиченість і відповідність характеру звука трактованому образу, творів.

Основні поняття: «вокальний слух»; «артикуляційний апарат»; «правила орфоепії»; «вокально-технічні навички».

Рекомендовані джерела:

Основні: 1; 3; 4; 8.

Додаткові: 1; 3; 5.

Тема 9.10.11. Співацька опора. Формування поняття про співацьку опору. Складові співацької опори - опора звуку, опора дихання, опора мовлення.

Співацька опора. Виконання прийомів та вправ, націлених на удосконалення співацького дихання. Опанування відчуття опори звуку при виконанні вокальних творів кантиленного характеру. Удосконалення володіння співацькою опорою та атакою звуку. Удосконалення співацького дихання та відчуття опори звуку. Робота над вирівнюванням регістрів співацького голосу та поступове розширення діапазону. Опанування відчуття опори звуку при виконанні вокальних творів кантиленного характеру та поступове виконання вправ на розширення діапазону.

Основні поняття: «опора звуку»; «опора дихання», «співацька опора».

Рекомендовані джерела:

Основні: 1; 2; 4; 8.

Додаткові: 1; 3; 5.

Тема 12. Продовження формування вокально-технічних навичок під час виконання вокальних творів.

Формуванням навичок використання різних типів атаки звуку, удосконалення фонетичного слуху, дикції та артикуляції. Володіння співочим диханням і опорою звуку, високою вокальною позицією. Рівність звучання протягом усього діапазону голосу, використання різних видів звуковедення, чисте інтонування.

Основні поняття: «атаки звуку»; «звуковедення»; «дикція та артикуляція»; «вокально-тілесна схема»; «інтонування»; «вокально-технічні навички».

Рекомендовані джерела:

Основні: 1; 2; 3; 7.

Додаткові: 1; 3; 5.

Змістовий модуль IV

Положення та функції звукоутворюючих органів у процесі співу

Тема 1.2. Формування відчуття головного та грудного резонування. Усвідомлення ролі головного та грудного резонаторів як індикаторів повноцінного звучання голосу.

Резонатори, їх роль у звукоутворенні та співі. Нижні, грудні (грудна клітина, трахея, бронхи) та верхні, головні резонатори (тверде піднебіння, порожнина носа, лобна пазуха). Вплив резонаторів на тембр і характер звуку. Типи звучання голосу : колоратура, фальцет, фістула, носо-зубний резонанс («маска»). Атака співацького звуку, як засіб технічної виразності. Типи атаки : м'яка, тверда, придихова. Їх використання при співі. Значення атаки для формування правильного звуку.

Основні поняття: «голос»; «головний і грудний резонатори голосу».

Рекомендовані джерела:

Основні: 1; 2; 4; 8.

Додаткові: 1; 3; 5.

Тема 2. Тема 3. Оволодіння технікою високого імпедансу.

Знаходження правильного взаємозв'язку між резонувальною надставною трубкою й фонуючою голосовою щілиною. Відчуття сильного імпедансу під час співу із закритим ротом.

Основні поняття: «імпеданс»; «голосовий рупор»; «резонування».

Рекомендовані джерела:

Основні: 1; 2; 5; 8.

Додаткові: 1; 2; 4.

Тема 4. Методи вирівнювання регістрів. Поняття регістрової будови співацького голосу.

Ознайомлення з регістровою будовою співацького голосу. Розбіжності у структурі регістрів чоловічих і жіночих голосів. Особливості виконання перехідних звуків між регістрами (подвійне перекриття). Оволодіння навичками співу з різними динамічними нюансами, а також навичками вирівнювання регістрів. Засвоєння механізму «прикриття» звуку.

Основні поняття: «голос»; «головний і грудний резонатори голосу».

Рекомендовані джерела:

Основні: 1; 2; 4; 8.

Додаткові: 1; 3; 5.

Тема 5,6. Відпрацювання відчуття резонансу у процесі виконання вокальних вправ, вокалізів, народних пісень та інших вокальних творів.

Резонатори. Основні поняття та визначення. Співацькі форманти. Сім найважливіших функцій співацьких резонаторів: енергетична, генераторна, фонетична, естетична, захисна, активізуюча та індикаторна. Закріплення відчуття головного та грудного резонування.

Основні поняття: «резонатори»; «головний і грудний резонатори голосу»; «співацькі форманти»; «резонансний пункт».

Рекомендовані джерела:

Основні: 1; 2; 3; 8.

Додаткові: 1; 3; 5.

Тема 7. Удосконалення роботи над високою позицією звучання.

Робота над розвитком та удосконаленням вокально-технічних навичок. Висока позиція звукоутворення, середина діапазону. Вирівнювання звучання голосних. Прикриття звуку.

Основні поняття: «вокально-технічні навички»; «головний і грудний резонатори голосу»; «висока співацька форманта»; «резонансний пункт».

Рекомендовані джерела:

Основні: 1; 2; 3; 7.

Додаткові: 1; 3; 4.

Тема 8. Об'єднана опора співацького звуку та дихання.

Удосконалення роботи над високою позицією звучання. Засвоєння поняття об'єднана опора співацького звуку та дихання. Удосконалення звучання голосних протягом усього діапазону. Розвиток співацького діапазону. Співацька опора.

Основні поняття: «опора звуку»; «висока позиція звучання»; «співацький діапазон», «співацька опора».

Рекомендовані джерела:

Основні: 1; 2; 4; 8.

Додаткові: 1; 3; 5.

Тема 9. Формування основ співацького дихання.

Дихання, як основа голосоутворення. Типи дихання, застосування різних типів дихання у вокальній практиці. Співацьке дихання, його роль у звукоутворенні. Опора дихання, її залежність від діафрагми та м'язів черевного пресу. Контроль за диханням при співі. Значення дихання у виробленні кантиленного співу.

Основні поняття: «співацьке дихання»; «голосоутворення»; «типи дихання»; «опора дихання», «кантилений спів».

Рекомендовані джерела:

Основні: 1; 3; 5; 7.

Додаткові: 1; 2; 4.

Тема 10. Удосконалення звучання голосних протягом усього діапазону.

Наявність високого позиційного звуку, правильна техніка голосоутворення. Володіння музичним і вокальним слухом, академічною манерою звучання співацького голосу. Прийоми звуковидобування.

Основні поняття: «висока вокальна позиція»; «голосоутворення»; «музичний і вокальний слух»; «кантилений спів»; «артикуляція».

Рекомендовані джерела:

Основні: 1; 3; 5; 8.

Додаткові: 1; 2; 5.

Тема 11. Розвиток співацького діапазону.

Співочий діапазон голосу. Роль вокально-технічних вправ у формуванні й розвитку співацького діапазону. Перехідні ноти, їх розташування у різних типів голосів. Методи розвитку діапазону та згладжування регістрів в процесі роботи над вправами у висхідному і низхідному русі.

Основні поняття: «співочий діапазон голосу»; «основні регістри співацького діапазону»; «дихання».

Рекомендовані джерела:

Основні: 1; 2; 6; 8.

Додаткові: 1; 2; 5.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

№ п/п	Види діяльності	Макс. кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
			Кількість одиниць	Макс. к-ть балів	Кількість одиниць	Макс. к-ть балів
1.	Робота на практичному занятті	10	12	120	11	110
3.	Виконання завдань для самостійної роботи	–	–	–	–	–
4.	Відвідування практичних занять	1	12	12	11	11
	Разом		–	132	–	121
	Максимальна кількість балів: 253					

6.2. Програмні вимоги

II курс

Модуль 3: Формування вокально-технічних навичок.

Формування відчуття опори звуку. Удосконалення роботи над високою позицією звучання. Усвідомлення функцій складових вокального слуху. Ознайомлення з вокально-тілесною схемою. Удосконалення співацького дихання та відчуття опори звуку. Робота над вирівнюванням регістрів співацького голосу та поступове розширення діапазону.

Модуль 4: Положення та функції звукоутворюючих органів у процесі співу

Усвідомлення ролі головного та грудного резонаторів як індикаторів повноцінного звучання голосу. Відчуття сильного імпедансу під час співу із закритим ротом. Ознайомлення з регістровою будовою співацького голосу. Робота над розвитком та удосконаленням вокально-технічних навичок. Удосконалення роботи над високою позицією звучання. Відпрацювання відчуття резонансу у процесі виконання вокальних вправ, вокалізів, народних пісень та інших вокальних творів.

6.3.Форми контролю та критерії оцінювання

Оцінювання роботи студентів здійснюється шляхом **поточного** контролю. Перевірка виконання студентами самостійної роботи, а також її оцінювання здійснюватиметься на практичних заняттях. Кількість балів залежатиме від дотримання таких вимог:

- своєчасності виконання самостійної роботи;
- повноти та якості її виконання;
- знання нотного та літературного тексту на пам'ять;
- володіння певними навиками артистизму та сценічної поведінки;
- активності, ініціативності та творчого підходу в здобутті знань та практичних умінь (концертний виступ на конкурсі, на концерті-лекції).

6.4.Шкала оцінювання поточного контролю

№п/п	Рейтингові бали (визначає викладач)	Критерії оцінювання
1	9 – 10	Високий рівень самостійної підготовки. Активність і результативність роботи студента протягом заняття. Здатність виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно поєднувати теоретичні і практичні знання.
2	7 – 8	Якісна самостійна підготовка з незначними недоліками. Розуміння змісту практичних завдань. Недостатня активність, ініціативність та результативність студента в процесі заняття.
3	5 – 6	Середній рівень самостійної підготовки. Пасивність на занятті, неспроможність до обґрунтування, аргументації, самоаналізу та самоконтролю. В практичній роботі допускаються суттєві неточності та помилки. Недостатня результативність праці.
4	3 – 4	Низький рівень самостійної підготовки. Недостатність теоретичних знань і практичних умінь. Пасивність на занятті, нездатність до опанування проблемних завдань.
5	1 – 2	Відсутність самостійної підготовки, активності та результативності роботи студента протягом заняття. Неспроможність виконувати необхідні практичні завдання, невміння робити узагальнення і висновки.

7. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ «ПОСТАВКА ГОЛОСУ»

Разом: 15 год., практичні заняття – 12 год., підг. і складання сем. контролю - 3 год.

Семестр	III										
Модулі	Змістовий модуль III										
Назва модуля	Формування вокально-технічних навичок.										
К-сть балів за модуль	132										
Практичні заняття	1	2	3	4	5	6	7	8	9,10,11	12	
Теми практичних занять	Співацька позиція звуку. Формування відчуття опори звуку.	Відпрацювання високої співацької позиції звуку.	Усвідомлення ролі музичного слуху у фонаційному процесі та функцій складових вокального слуху.	Формування високого головного звучання та розвиток вокального слуху під час виконання вправ, вокалізів, художніх вокальних творів.		Ознайомлення з вокально-тілесною схемою.	Фізіологічні механізми співацької опори. Вокально-тілесна схема.	Формування і розвиток вокального слуху	Співацька опора. Формування поняття про співацьку опору. Складові співацької опори - опора звуку, опора дихання, опора мовлення.		Продовження формування вокально - технічних навичок під час виконання вокальних творів.
Модульний контроль											

Разом: 15 год., практичні заняття – 11год., підг. і складання сем. контролю - 4 год.											
Семестр	IV										
Модулі	Змістовий модуль IV										
Назва модуля	Положення та функції звукоутворюючих органів у процесі співу										
К-сть балів за модуль	121										
Практичні заняття	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Теми практичних занять	Усвідомлення ролі головного та грудного резонаторів як індикаторів повноцінного звучання голосу.		Оволодіння технікою високого імпедансу.	Методи вирівнювання регістрів. Поняття регістрової будови співацького голосу.	Відпрацювання відчуття резонансу у проц. виконання вок. вправ, вокалізів, нар. пісень та інш. вокальних творів.		Удосконалення роботи над високою позицією звучання.	Об'єднана опора співацького звуку та дихання.	Формування основ співацького дихання.	Удосконалення звучання голосних протягом усього діапазону.	Розвиток співацького діапазону.
Модульний контроль											

8. ОРІЄНТОВНИЙ РЕПЕРТУАР.

Другий курс

Для високих голосів

1. Бах Й. За річкою старий будинок. Весняна пісня.
2. Бетховен Л. Чарівна квітка. Бабак.
3. Брамс Й. Колискова.
4. Бізе Ж.– Хабанера з опери «Кармен»
5. Гайдн Й. Серенада ("Тихо дверці в сад відкрий").
6. Глінка М. Ах ти, чи ніч, нічка. Ти, соловушка, замовкни.
7. Гретрі А. – Арієта Лоретти з опери «Річард Левине серце»
8. Гріг Е. Лісова пісня.
9. Гуно Ш. "Садівник короля". (Обраб. швейцарської народної пісні)
10. Деліб Л. – Дует квітів з опери «Лакме»
11. Жак-Далькроза Е. «Куранти».
12. Кюї Ц. Травнева пісня.
13. Каччіні Д. Ерос, що зволікаєш?
14. Кортес С. Пісенька Баоли. з опери "Джордано Бруно"
15. Липатов В. Ластівка моя.
16. Мельо В. Колискова (Обробка італійської народної пісні)
17. Мендельсон Ф. Привіт.
18. Моцарт В. Туга по весні. Маленька пряха.
19. Перголезі Дж. Se tu m'ami.
20. Перголезі Д. Ах, навіщо я не лужок.
21. Поклад І. слова М. Ткача «Посміхнися, доле».
22. Сандлер О. слова Л. Забашти “Засихає в степу материнка”.
23. Скарлатті Д. Ах, немає сил зносити терзання.
24. Стельник З. Колискова.
25. Стеценка К. слова Лесі Українки «Стояла я і слухала весну».
26. Фліс Б. Колискова.
27. Шентирмай Е. У світі є красуня одна.
28. Шуман Р. Вечірня зірка. Совеня. Прихід весни.

Для середніх і низьких голосів.

1. Аляб'єв А. Зимова дорога. Вечірній дзвін.
2. Бах Й. За річкою старий будинок. Весняна пісня.
3. Бетховен Л. Бабак. Чарівна квітка.
4. Білаш О. слова М. Ткача «Прилетіла ластівка».
5. Брамс Й. Пісня дівчини.
6. Векерлен Ж. Молода Флора. Пастушка. Менует Экзоде.
7. Вівальді А. Vieni, vieni o mio diletto.
8. Вівальді А. Ingrata si mi svena.
9. Гайдн Й. Серенада.

10. Гаєвський А. слова Лесі Українки «Мрії».
11. Глюк Х. Арія Орфея (Заклинаю, благаю".) з опери "Орфей".
12. Гріг Е. Лісовий гімн.
13. Монюшко С. слова В. Гьоте, «Замріяна».
14. Регер М. Колискова.
15. Скарлатті А. Canzonetta. Arietta.
16. Степовий Я. слова Т. Шевченка «Ой три шляхи широкії».
17. Степовий Я. слова І. Франка «Розвійтеся з вітром».
18. Талашок Р. слова Г. Ісаєнко «Говори, говори».

Українські народні пісні.

1. «Веснянка» - обр. А. Луканіна
2. «Ой, ти, дівчина, з горіха зерня» - обр. А. Кос-Анатольського
3. «Реве та стогне» - обр. Ю. Мейтуса
4. «Ніч яка місячна» - обр. Ю. Мейтуса
5. «Така її доля» - обр. А. Заремби
6. «Бандура» - обр. І. Стеценка
7. «Ой, піду я до гаю - обр. А. Єдлічки
8. «Було б не рубати зеленого дуба» - обр. Г. Сонільського
9. «Вечір близенько» - обр. С. Карпенка
10. «Гаю, гаю, зелений розмаю» - обр. Г. Верьовки
11. «Калина» - обр. С. Карпенка
12. «Ой ходить сон» - обр. Л. Ревуцького
13. «Ой піду я до млина» - обр. М. Лисенка
14. «Ой ходила дівчина бережком» - Обр. М. Лисенка
15. «Пливе човен» - обр. М. Лисенка
16. «Чом, чом не прийшов» - Обробка Ж. Колодуб.
17. Розспіви: «Диви, диви», «Добрий день», «Тук, тук чобіток»
18. Українська народна пісенна творчість: Українські дитячі лічилки:
«Ходить квочка» «Раз, два, три, чотири»
19. Українські народні пісні: «Веселі гуси» «Ой, єсть в лісі калина» «Вийди, вийди сонечко» «Щебетала пташечка» «Ой на горі жито»
20. Українські щедрівки: «Щедрівочка щедрувала»
21. Українські колядки «Коляд, коляд колядниця»
22. Українські веснянки» «Подоляночка»
23. Пісні композиторів з супроводом
24. Верменич В. «Вишиванка» «Запрошення Діда Мороза»
25. Дремлюга М. «Пісня про школу»
26. Левіна З. «Що нам осінь принесе»
27. Філіпенко А. «Святковий вальс» «Новорічна» «Зацвіла в долині»
28. Фільц Б. «Морозець»
29. Степовий Я. «Вишенька-черешенька» «Сніжинки»

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література:

1. Антонюк В. Г. Вокальна педагогіка (сольний спів) : підручник. вид. 3-тє, доп. і перероб. Київ : Бихун В. Ю., 2017. 218 с.
2. Дорошок В.Д. Сливацький М.Ю. Основи вокально-педагогічної творчості вчителя музики. - Івано-Франківськ, 2016 р.
3. Колодуб І. С. Практичні поради педагога-вокаліста. Київ : Муз. Україна, 2015. 54 с.
4. Кушка Я. С. Методика навчання співу: Посібник з основ вокальної майстерності. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2017. – 288 с.
5. Можайкіна Н.С. Методика викладання вокалу. Хрестоматія. Навчальний посібник.- Київ, 2021 р. – 216 с.
6. Овчаренко Н. А. Професійна підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва до вокально-педагогічної діяльності: теорія та методологія: монографія / Н. А. Овчаренко. –Кривий Ріг: вид. Р. А. Козлов, 2017. – 400 с.
7. Пастущенко Л. А. Педагогічна технологія розвитку професійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва у вищих мистецьких навчальних закладах: дис. канд. пед. наук 13.00.04. – Рівне : Рівненський державний гуманітарний університет, 2017. – 209 с.
8. Шкуляр О.Д. Методичні поради з питань організації самостійної роботи студентів з постановки голосу (На допомогу вокалістам - початківцям) спеціальності “Музична педагогіка та виховання”, «Академічний та естрадний спів», «Диригування». Інституту мистецтв Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2017. –84 с.

Додаткова література:

1. Вілінська Г Вокалізи для середнього голосу. - К.: Мистецтво, 1989.
2. Вороніна Р., Воронін О. 30 вокалізів на основі народних пісень. - К.: Музична Україна, 1991.
3. Єгоричева М. Вправи для вокальної техніки. - К, : Муз. Україна, 1997.
4. Кавун В.М. «Виховання молодого вокаліста. Сольний спів. Спів на еластичному диханні: навчальний посібник з нотами, вокально-педагогічний репертуар» - Вінниця: Нова Книга, 2017 – 352 с.
5. Тимошенко О. 24 авторські вокалізи для дітей та юнацтва. 2011.-78 с.

Електронні ресурси:

1. Гігієна голосу як одна з професійних ознак співака. Режим доступу : <http://www.ic.ac.kharkov.ua/RIO/kultura32/31.pdf>
2. Постановка голосу:техніка мови та фізіологія співу. Режим доступу : [file:///C:/Users/2014/Downloads/Npd_2014_1_47%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/2014/Downloads/Npd_2014_1_47%20(1).pdf)
3. Дихальна гімнастика А.Н.Стрельнікової. Режим доступу : http://fizrazvitie.ru/2010/08/blog-post_08.html
- 4.<http://atletizm.com.ua/zdorove/pravilnoe-dykhanie/784-dykhatel'naya-gimnastika-strelnikovej-uprazhneniya>